

1. הגדרות

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ד)

בחוק זה -

"גוף ציבורי" - גוף המנוי בתוספת;

"ממונה מטעם המעסיק" - מי שממונה מטעם המעסיק על ענייני עבודה של עובד מסוים או של כלל העובדים;

"ענייני עבודה" - כל אחד מאלה:

(1) תנאי עבודה;

(2) קידום בעבודה;

(3) הכשרה או השתלמות מקצועית;

(4) פיטורים או פיצויי פיטורים;

(5) הטבות ותשלומים הניתנים לעובד בקשר לפרישה מעבודה.

2. הגנה על מתלונן

(תיקונים: התשס"ב, התשס"ח, התשע"ד)

(א) לא יפגע מעסיק בענייני עבודתו של עובד ולא יפטר ולא יגרום לפגיעה בענייני עבודתו של עובד אחר של אותו מעסיק, או שסייע לעובד אחר בקשר להגשת תלונה כאמור.

(ב) לא יפגע ממונה מטעם המעסיק בענייני עבודה של עובד, ולא יגרום לפגיעה בענייני עבודתו או לפיטוריו, בשל כך שהגיש תלונה נגד מעסיקו או נגד עובד של אותו מעסיק, או שסייע לעובד אחר בקשר להגשת תלונה כאמור.

3. סמכות שיפוט ותרופות

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ד)

(א) לבית הדין האזורי לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות סעיף 2 והוא רשאי -

(1) לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון, בשיעור שייראה לו בנסיבות הענין וכן רשאי הוא לחייב את

המפר בתשלום פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה - פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 50,000

שקלים חדשים; ואולם, רשאי בית הדין לפסוק פיצויים לדוגמה בסכום שלא יעלה על 500,000 שקלים חדשים,

בשל חומרת ההפרה או נסיבות הנוגעות להפרה, לרבות התנהגות המפר או היותה הפרה חוזרת;

(2) ליתן צו מניעה או צו עשה, לרבות צו המבטל פיטורין או צו המורה על העברת העובד למשרה מתאימה

אחרת, אם ראה שהענקת פיצויים בלבד לא תהא צודקת; בבואו ליתן צו לפי סעיף זה, יביא בית הדין בחשבון,

בין היתר, את השפעת הצו על יחסי העבודה במקום העבודה ואת האפשרות שעובד אחר ייפגע; הוראות

פסקה זו כוחן יפה על אף הוראות סעיף 3(2) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.

(א1) בפסיקת פיצויים לדוגמה לפי סעיף קטן (א)1 רשאי בית הדין להתחשב -

(1) בקנס שהוטל על המפר לאחר שהורשע, בשל אותה הפרה, בעבירה לפי חוק זה;

(2) בפיצויים מיוחדים שנציב תלונות הציבור ציווה לתתם לפי סעיף 45ג(ב) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

(2א) הסכומים הנקובים בסעיף קטן (א)(1) יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה - יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לעניין זה -

"המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;

"המדד הבסיסי" - המדד שפורסם בחודש יוני 2008;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א)(2) יחולו על כל מעסיק שהוא גוף ציבורי וכן על כל מעסיק שאינו גוף ציבורי המעסיק יותר מ-25 עובדים.

(ג) מצא בית הדין האזורי לעבודה, כי תלונת התובע או כי התלונה שסייע בהגשתה היתה תלונת שווא, בנסיבות שהתובע ידע על כך או שהיה עליו לדעת על כך, לא יתן בית הדין סעד לפי חוק זה; ואם מצא כי התלונה או כי הסיוע בהגשתה היו גם שלא בתום לב, רשאי בית הדין לחייב את התובע, לאחר שנתן לו הזדמנות סבירה לטעון את טענותיו לענין זה, בתשלום פיצויים למעסיק או לעובד אחר שנגדו הוגשה התלונה.

3.א. נטל ההוכחה

(תיקונים: התשס"ב, התשס"ח, התשע"ד, התשפ"ב)

בתובענה של עובד בשל הפרת הוראות סעיף 2, תהיה חובת ההוכחה על הנתבע כי פעל שלא בניגוד להוראות הסעיף האמור, אם הוכיח העובד את כל אלה:

- (1) כי המעסיק פגע בענייני עבודתו או פיטר אותו או כי הממונה מטעם המעסיק פגע בענייני עבודתו או גרם לפגיעה בענייני עבודתו או לפיטוריו, לפי העניין;
- (2) כי לא היתה בהתנהגותו או במעשיו סיבה לפגוע בענייני עבודתו או לפטרו, ולענין פגיעה בענייני עבודה שלגביהם נקבעו תנאים או כישורים - גם כי התקיימו בו התנאים או הכישורים האמורים.
- (3) כי לא חלפו שנתיים ממועד הגשת התלונה על ידו או בסיועו כאמור בסעיף 2 ועד למועד הפגיעה בו או לפיטוריו כאמור באותו סעיף.

4. היקף ההגנה

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ד)

הגנות ותרופות לפי חוק זה יינתנו רק לגבי תלונה שהתקיימו בה כל אלה:

- (1) התלונה הוגשה בידי העובד בתום לב או שהעובד סייע בהגשת התלונה בתום לב;
- (2) התלונה הוגשה על הפרת חיקוק במקום העבודה, או על הפרת חיקוק בקשר לעבודת העובד או בקשר לעסקו או לפעילותו של המעסיק, ובגוף ציבורי - גם אם התלונה הוגשה על פגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין;
- (3) התלונה הוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונה או המוסמכת לבדוק או לחקור בענין המשמש נושא התלונה.

5. התיישנות

(תיקונים: התשס"ח, התשפ"ב)

לא יזדקק בית-הדין האזורי לעבודה לתובענה בשל הפרת הוראות חוק זה שהוגשה לאחר שחלפו שלוש שנים מיום שנוצרה

עילת התובענה ואולם, בחישוב תקופת ההתיישנות לא תבוא במניין תקופה שלא תעלה על שנתיים שמיום הגשת תלונה באותו עניין לנציב תלונות הציבור לפי חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], ועד לסיום הטיפול בתלונה ובירורה על ידו, על אף הוראות סעיף 45(א)(2) לחוק האמור.

5. א. עונשין

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ד)

(א) פגע מעסיק בענייני עבודה של עובד או פיטר אותו, בניגוד להוראות סעיף 2(א), או פגע ממונה מטעם המעסיק בענייני עבודה של עובד או גרם לפגיעה בענייני עבודתו או לפיטוריו, בניגוד להוראות סעיף 2(ב), דינו - מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) בבואו להטיל קנס לפי סעיף קטן (א) רשאי בית הדין להתחשב -

(1) בפיצויים לדוגמה כמשמעותם בסעיף 3, שהוטלו על הנאשם בפסק דין סופי בשל המעשה שבשלו יש

לגזור את דינו;

(2) בפיצויים מיוחדים שנציב תלונות הציבור ציווה לתתם לפי סעיף 45ג(ב) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-

1958 [נוסח משולב].

6. 2. הוספת גופים לתוספת

שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, להוסיף גופים נוספים לרשימת הגופים הציבוריים שבתוספת.

7. שמירת דינים

הוראות חוק זה אינן גורעות מהוראות כל דין אחר.

8. דין המדינה

(תיקון התשע"ד)

לענין חוק זה דין המדינה כמעסיק כדין כל מעסיק אחר.

9. 3. ביצוע ותקנות

שר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

תוספת

(סעיף 1)

גוף ציבורי

(1) משרד ממשלתי ומוסדות המדינה;

(2) רשות מקומית וכל תאגיד שבשליטתה;

(3) תאגיד שהוקם בחוק וכן חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975;

(4) תאגיד שניהול עסקיו נתון לפיקוח או לביקורת על פי חוק שנתייחד לעסקים מהסוג שהוא מנהל;

(5) מוסד חינוך מוכר, כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949;

(6) מוסד להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;

(7) קופת חולים כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

(8) ארגון עובדים וארגון מעבידים, וכן תאגיד שבשליטתם;

- (9) ההסתדרות הציונית העולמית;
(10) הסוכנות היהודית לארץ-ישראל;
(11) הקרן הקיימת לישראל;
(12) קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל;
(13) כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר, שהממשלה משתתפת בהנהלתם.
בתוספת זו, "שליטה" - היכולת לכוון את פעילותו של התאגיד.

בנימין

נתניהו

אליהו ישי

ראש

הממשלה

שר

העבודה

והרווחה

עזר ויצמן

דן תיכון

נשיא המדינה

יושב ראש הכנסת

[1] ס"ח 1611, התשנ"ז (20.2.1997), עמ' 66.

תיקונים: ס"ח 1827, התשס"ב (30.1.2002), עמ' 125;

ס"ח 2159, התשס"ח (26.6.2008), עמ' 574. הצ"ח - כנסת 137, התשס"ז, עמ' 99. ראו הוראות תחילה

בסעיף 9 לתיקון;

ס"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600. הצ"ח - כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונח

"מעביד" ב"מעסיק" כולל כל ההטיות הדקדוקיות שלו);

ס"ח 2971, התשפ"ב (17.5.2022), עמ' 842. הצ"ח - כנסת 883, התשפ"ב, עמ' 24.

[2] סמכויות שר העבודה עפ"י חוק זה הועברו לשר התעשייה והמסחר (י"פ התשס"ג, עמ' 2084), וממנו לשר הרווחה

והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

[3] סמכויות שר העבודה עפ"י חוק זה הועברו לשר התעשייה והמסחר (י"פ התשס"ג, עמ' 2084), וממנו לשר הרווחה

והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

//